

EUDR HANDLEIDING VOOR DE NEDERLANDSE RONDHOUTKETEN

Een praktische handleiding

Inhoud

LEES DIT EERST	2
1. STROOMSCHEMA	3
2. Wanneer is de EUDR van toepassing op AVIH leden?	4
2.1 HS CODES – RELEVANTE PRODUCTEN	4
2.2 DATUM	4
2.3 GROOTTE BEDRIJF	5
2.4 POSITIE IN DE KETEN	5
Eerste marktdeelnemer	5
Primaire micro- of kleine marktdeelnemer (MSPO)	5
Dit vertaalt zich als volgt naar de praktijk van de rondhoutketen:	6
Boseigenaren	6
Rondhouthandelaren	6
Bosaannemers	6
Een zagerij/houtverwerkende industrie	6
3. Wat wordt er verwacht van DE KETEN?	7
3.1 EERSTE MARKTDEELNEMER	7
Aanvullingen voor Groot Bedrijf	7
3.2 MSPO	7
3.3 DOWNSTREAMMARKTDEELNEMER / HANDELAAR	8
3.4 VOORBEELD VAN EEN KETEN	8
4. Informatie verzamelen	10
5. INVOEREN IN TRACES	14
6. Overige relevante zaken	15
6.1 Concrete aanwijzingen	15
6.2 Meer informatie dan strikt noodzakelijk	15
6.3 Voorraadbeheer	15
7. helpt certificering Bij DE EUDR?	17
8. Handige Links	18
BIJLAGEN	19
BIJLAGE I - Wat is de EUDR?	19
BIJLAGE II – Relevante definities	20
BIJLAGE III – Praktische handreiking voor het zorgvuldigheidsverslag van een Eerste Marktdeelnemer (niet MSPO)	22

LEES DIT EERST

Dit document voor houthandelaren over de Europese Verordening 2023/1115 inzake ontbossingsvrije producten (EU Deforestation Regulation, kortweg EUDR) heeft uitsluitend een informatief en verduidelijkend doel. Ondernemingen zijn zelf verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat zij voldoen aan de vereisten van de EUDR en de nodige stappen te zetten om hun bedrijfsprocessen in overeenstemming te brengen met de regelgeving. De informatie en documentatie die door AVIH wordt verstrekt, dient uitsluitend ter ondersteuning en mag niet worden opgevat als juridisch advies of als een garantie dat aan de EUDR-vereisten is voldaan.

De EUDR is een verordening vanuit de Europese Unie. Dat betekent dat het een bindende wet is die direct (zonder omzetting naar nationale wetgeving) in de hele Europese Unie van toepassing is. Wij gebruiken gemakshalve het woord 'wet', waar verordening de juiste juridische status weergeeft.

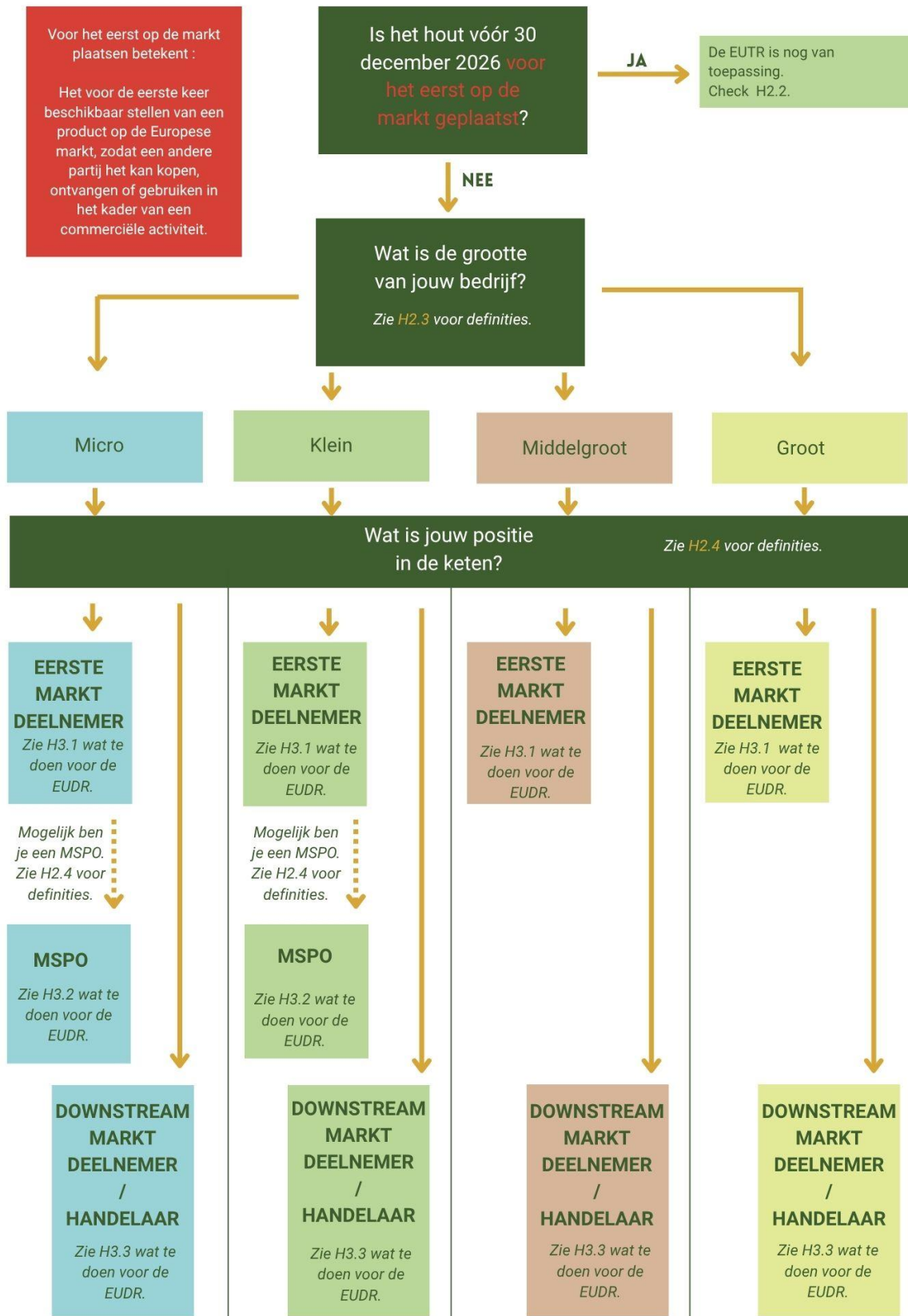
Waar het bijvoeglijk naamwoord 'Europees' wordt gebruikt, wordt 'Europees' bedoeld in de zin van 'Europese Unie'. Hiermee wordt dus niet geografisch Europa bedoeld.

De handleiding is geschreven voor Nederlandse bedrijven, opererend in Nederland, anno 2026 geclassificeerd als laag-risicoland. Voor andere Europese laag-risicolanden werkt het principe hetzelfde, maar kan gelden dat andere documenten benodigd zijn om e.e.a. aan te tonen. Voor landen met een standaard of hoog risico gelden extra maatregelen. Voor landen met een laag risico geldt niet dat je 'niets meer hoeft te doen'.

Handhaaf de aangegeven bewaartermijnen ook daadwerkelijk. Aangekondigd is dat hier op gehandhaafd zal worden.

Via het stroomschema op de volgende pagina willen we je zo snel mogelijk bij de voor jouw relevante informatie brengen.

1. STROOMSCHEMA

2. WANNEER IS DE EUDR VAN TOEPASSING OP AVIH LEDEN?

Aan welke EUDR-eisen je moet voldoen, hangt af van een aantal factoren:

- relevante producten voor de EUDR (zie H. 2.1)
- datum relevant voor de EUDR (zie H. 2.2)
- grootte van je bedrijf (zie H. 2.3)
- positie in de keten. (zie H 2.4)

2.1 HS CODES – RELEVANTE PRODUCTEN

Als (houthandelend) AVIH lid val je onder de EUDR. De EUDR eist dat iedereen in de hout- en biomassaketten een zorgvuldigheidssysteem* opzet en toepast voor producten die onder de EUDR vallen. De producten die onder de EUDR vallen worden bepaald door [HS-codes](#)¹.

*Het zorgvuldigheidssysteem is een EUDR term. Deze handleiding helpt begrijpen hoe uitgebreid dit zorgvuldigheidssysteem moet zijn.

Wanneer je rondhout of biomassa verkoopt moet je aan de EUDR voldoen. Opmerkelijk is dat het hierbij niet van belang is of het hout of biomassa **uit het bos** afkomstig is (alhoewel de naam Ontbossingsverordening of EUDR anders doet suggereren). De reikwijdte van de wetgeving is gebaseerd op het **product**. Hout en biomassa vallen onder de EUDR. En daarmee vallen hout en biomassa uit bossen, parken, lanen, landschappelijke beplantingen, tuinen etc. hier allemaal onder.

2.2 DATUM

De EUDR wordt vanaf woensdag 30 december 2026 gehandhaafd.

Alleen hout (of biomassa) dat geoogst is voor 29 juni 2023 en ná 30 december 2026 voor het eerst op de markt wordt geplaatst (maar vóór 30 december 2029) valt nog onder de European Union Timber Regulation (EUTR). Dit geldt dus feitelijk alleen voor hout dat minimaal 6 jaar in het bos heeft gelegen.

¹ HS-codes (Harmonized System-codes) zijn internationale goederencodes die aangeven om wat voor soort product het gaat. Ze worden wereldwijd gebruikt bij import en export, zodat douanes weten wat er precies verhandeld wordt. Denk aan een soort 'taal' voor producten, met een code voor bijvoorbeeld hout of cacao. Voor de EUDR zijn deze codes belangrijk om te bepalen of een product onder de regels valt.

2.3 GROOTTE BEDRIJF

Aan de hand van onderstaande tabel kun je bepalen hoe je bedrijf geclassificeerd wordt op grootte.

Als twee achtereenvolgende jaren twee van de drie criteria in een klasse worden overschreden, gaat het bedrijf naar een klasse hoger. Als voorbeeld; met een omzet van € 11 miljoen en een balans totaal van € 6 miljoen val je in klasse 'middelgroot bedrijf'.

Categorie	Micro	Klein	Middelgroot	Groot
Personeel	< 10 fte	< 50 fte	< 250 fte	> 250 fte
Omzet	≤ € 900.000	≤ € 10.000.000	≤ € 50.000.000	> € 50.000.000
Balans totaal	≤ € 450.000	≤ € 5.000.000	≤ € 25.000.000	> 25.000.000

Let op: De omzet en balans in bovenstaande tabel betreffen het deel van je bedrijf dat gaat over hout en biomassa. Het betreft in dit geval niet alleen de kosten/omzet voor de producten, maar ook de bijbehorende personeels- en andere bedrijfskosten die logischerwijs horen bij die producten.

2.4 POSITIE IN DE KETEN

Eerste marktdeelnemer

Een bedrijf dat relevante producten (zoals hout en biomassa) op de Europese Unie markt brengt. Op de markt brengen houdt in dat je ofwel importeert van buiten de EU ofwel binnen de EU hout of biomassa oogst en deze vervolgens verkoopt.

Wie de eerste marktdeelnemer is bij hout of biomassa geoogst binnen de EU, wordt bepaald door de eigenaar van de bomen tijdens de houtoogst.

De eigenaar van de bomen op het moment van oogsten is volgens de EUDR de eerste marktdeelnemer.

Primaire micro- of kleine marktdeelnemer (MSPO)

Dit is een subklasse binnen de classificatie 'eerste marktdeelnemer'.

Een eerste marktdeelnemer is een primaire micro- of kleine marktdeelnemer (Micro- or Small Primary Operator; MSPO) wanneer:

- De grootte van het bedrijf onder 'micro' of 'klein' valt (zie H2.3) én
- Het bedrijf gevestigd is in een laag-risicoland (zie EUDR [landenclassificatielijst](#)) én
- Het bedrijf de relevante producten zelf geproduceerd/geoogst/geteeld/verkregen heeft van een perceel binnen de Europese Unie én
- deze producten op de Europese markt brengt.

Deze subklasse is eigenlijk alleen beschikbaar voor bouseigenaren en/of boeren, en organisaties die gedurende het productieproces namens bouseigenaren/boeren werken. Bosaannemers vallen hier niet onder.

Downstreammarktdeelnemer/Handelaar:

- Je bent geen eerste marktdeelnemer/MSPO².

² Officieel ligt dit iets genuanceerder. Omdat er geen verschil in verplichtingen meer zijn tussen downstreammarktdeelnemer en handelaar is besloten de details van de exacte definitie uit de handleiding te laten. Voor precieze definities verwijzen we naar de [EUDR wettekst](#).

Dit vertaalt zich als volgt naar de praktijk van de rondhoutketen:

Boseigenaren worden gezien als eerste marktdeelnemer wanneer de boseigenaar het hout *geveld* verkoopt. Wanneer het hout op stam -dus staand- wordt verkocht, is de *kopende partij* de eerste marktdeelnemer.

Rondhouthandelaren die hout op stam kopen zijn eerste marktdeelnemers. Alleen wanneer het hout gekocht is langs de weg, liggend verkocht door de boseigenaar, geldt de boseigenaar als eerste marktdeelnemer en is de rondhouthandelaar daarmee handelaar of downstreammarktdeelnemer.

Bosaannemers die uitvoerend werk verrichten voor een rondhouthandelaar of een boseigenaar en geen eigenaar worden van de partij hout hebben geen verplichtingen onder de EUDR.

Een zagerij/houtverwerkende industrie verandert het product rondhout naar een ander product. Hierdoor ben je of een handelaar/downstreammarktdeelnemer.

3. WAT WORDT ER VERWACHT VAN DE KETEN?

3.1 EERSTE MARKTDEELNEMER

Van eerste marktdeelnemers die hout of biomassa op de Europese markt brengen, wordt verwacht dat ze een zorgvuldigheidssysteem opzetten en toepassen.

Een zorgvuldigheidssysteem is *bijvoorbeeld* een handboek, waarin beschreven wordt wat er in het zorgvuldigheidsverslag komt te staan, wie deze informatie heeft verzameld en hoe je aan die informatie komt. In Hoofdstuk 4 wordt omschreven welke informatie (a t/m h) in het zorgvuldigheidsverslag moeten worden opgenomen.

De eerste marktdeelnemer (niet MSPO) voert, NADAT alle informatie verzameld is, punten a t/m f in in TRACES. Over het invoeren in TRACES is in Hoofdstuk 5 meer informatie te vinden.

TRACES genereert vervolgens een referentienummer én verificatienummer. **Alleen het referentienummer** moet worden meegeleverd met de verkoopdocumentatie. Het verificatienummer is een wachtwoord om -indien nodig- later bij deze gegevens te kunnen. Dit nummer is niet verplicht om mee te sturen.

Let op: het referentienummer moet ofwel vóórafgaand aan- of uiterlijk samen mét de producten worden meegeleverd. Ter illustratie: een referentienummer op een factuur die 14 dagen ná levering wordt toegestuurd, is niet toegestaan.

Aanvullingen voor Groot Bedrijf

Voor de exacte regelgeving verwijzen we naar de EUDR. In het kort moeten grote bedrijven op managementniveau een zogenaamde 'EUDR-toezichthouder' aanstellen en beleidslijnen opstellen hoe zij met de EUDR omgaan.

De toezichthouder controleert intern of alle EUDR-regels goed worden nageleefd én er moet een onafhankelijke controlefunctie plaatsvinden op de regels.

Het grote bedrijf moet jaarlijks publiekelijk een rapport publiceren over haar eigen beleid omtrent de EUDR, de informatie die is verzameld, de conclusies van de risicobeoordeling, de eventuele risicobeperkende maatregelen die zijn genomen en, indien van toepassing, een beschrijving van het proces van raadpleging van maatschappelijke organisaties die in het gebied aanwezig zijn. Mocht het grote bedrijf al soortgelijke rapportages uitvoeren voor andere Europese wetgeving, dan kan dat samengevoegd worden.

3.2 MSPO

De MSPO voert eenmalig een vereenvoudigde aangifte in als bedrijf.

Bij aanzienlijke wijzigingen (ten opzichte van invoer) **mag** je de vereenvoudigde aangifte updaten in TRACES. Bijvoorbeeld veranderingen in kwantiteit hoeft je niet door te geven. Het niet doorvoeren van wijzigingen moet uitlegbaar zijn. Bij veranderingen, zoals nieuwe producten, ben je wel verplicht om de vereenvoudigde aangifte te wijzigen en updaten.

Na invoer van deze vereenvoudigde aangifte, genereert TRACES een aangifte-identificatienummer. Dit nummer kun je zien als een soort altijd geldend referentienummer. Dit nummer moet worden meegeleverd voorafgaand aan- of samen mét de relevante producten.

3.3 DOWNSTREAMMARKTDEELNEMER / HANDELAAR

Van handelaren en downstreammarktdeelnemers wordt verwacht dat zij NAW-gegevens³ verzamelen van hun leveranciers en klanten. Dit wordt niet in TRACES ingevoerd.

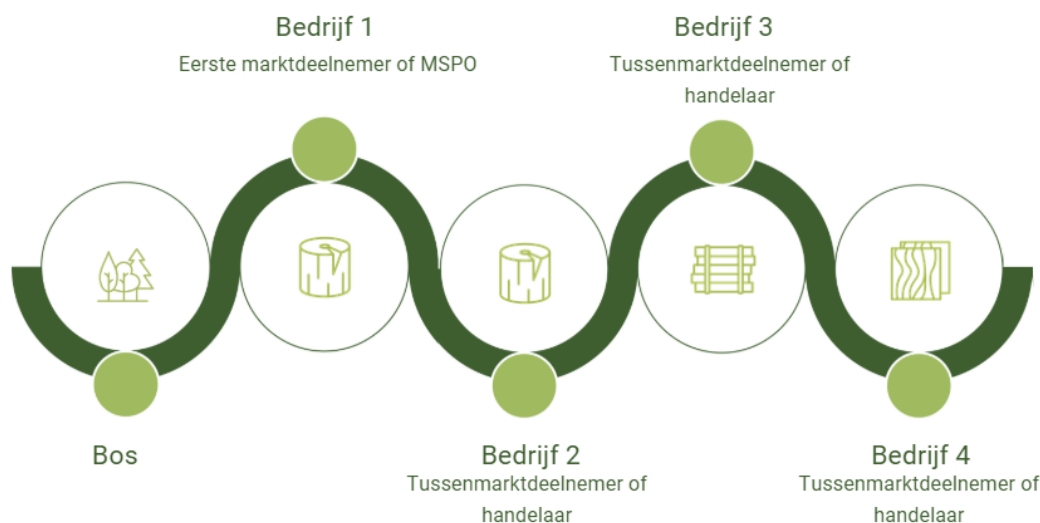
Wanneer je leverancier een eerste marktdeelnemer/MSPD is, is deze verplicht om referentienummers/aangifte-identificatienummer aan te leveren. Die ben je verplicht te ontvangen en te bewaren. Deze gegevens hoef je niet door te geven aan de volgende schakel in de keten. Deze nummers hoef je als ontvanger ook niet actief op te vragen, tenzij je weet dat je leverancier een eerste marktdeelnemer is én je deze niet hebt gekregen. Wanneer je niet zeker weet of je leverancier een eerste marktdeelnemer is, dan zul je dit moeten navragen.

Van grote handelaren en grote downstreammarktdeelnemers wordt bovendien verwacht dat ze zich registreren in TRACES.

In Nederland ben je voor de Belastingdienst verplicht om facturen minimaal 7 jaar te bewaren. Voor de EUDR moet je de gegevens minimaal 5 jaar bewaren. In principe zouden vanuit de Nederlandse wetgeving alle benodigde gegevens voor de EUDR op de factuur moeten staan.

3.4 VOORBEELD VAN EEN KETEN

Een keten die onder de EUDR valt, kan er bijvoorbeeld zo uitzien:

In bovenstaande keten zijn er twee opties; of de keten begint met een 'eerste marktdeelnemer' of de keten begint met een 'MSPD'. In het kort volgt hieronder wat er van welk bedrijf verwacht wordt binnen deze twee opties. Dit wordt in hoofdstuk 4 uitgebreider uitgewerkt. **Let op:** in dit voorbeeld betreft het een klein- of middelgroot bedrijf. Voor een groot bedrijf gelden extra eisen, zie meer hierover in H3.4.

³ NAW-gegevens: Naam, geregistreerde handelsnaam of geregistreerd handelsmerk, postadres, emailadres en URL indien beschikbaar.

Optie 1: Bedrijf 1 = Eerste marktdeelnemer

Bedrijf 1, als eerste marktdeelnemer, stelt een zorgvuldigheidssysteem op, waarin aangegeven wordt welke informatie wordt verzameld. Het bedrijf verzamelt de benodigde informatie (Let op: Voor hout uit een laag-risicoland zijn de eisen anders dan de eisen voor een standaard- of hoog-risicoland⁴). Het bedrijf voert een deel van de informatie in in TRACES. TRACES genereert een referentienummer. Dit referentienummer wordt vóórafgaand of mét de relevante producten meegeleverd aan het volgende bedrijf in de keten.

Bedrijf 2 ontvangt, als downstreammarktdeelnemer of handelaar, het referentienummer van de eerste marktdeelnemer en slaat het op in de administratie. Het bedrijf verzamelt de NAW-gegevens van leveranciers en klanten.

Bedrijf 3 verzamelt, als downstreammarktdeelnemer of handelaar, NAW-gegevens van leveranciers en klanten.

Bedrijf 4, als downstreammarktdeelnemer of handelaar; zie bedrijf 3.

Optie 2: Bedrijf 1 = MSPO

Bedrijf 1, als eerste marktdeelnemer, doet eenmalig een vereenvoudigde aangifte in TRACES. TRACES genereert een aangifte-identificatienummer. Dit aangifte-identificatienummer wordt vóórafgaand of met de relevante producten meegeleverd aan het volgende bedrijf in de keten.

Bedrijf 2 ontvangt, als downstreammarktdeelnemer of handelaar, het aangifte-identificatienummer van de eerste marktdeelnemer. Het bedrijf verzamelt de NAW-gegevens van leveranciers en klanten

Bedrijf 3 verzamelt, als downstreammarktdeelnemer of handelaar, de NAW-gegevens van leveranciers en klanten.

Bedrijf 4, als downstreammarktdeelnemer of handelaar; zie bedrijf 3.

⁴ Voor de aanvullende eisen uit een standaard- of hoog-risicoland zie EUDR wettekst.

4. INFORMATIE VERZAMELEN

Wat is wat?

Zorgvuldigheids-Systeem, Verslag en Verklaring: Een bedrijf is, onder de EUDR, verplicht een zorgvuldigheidssysteem (bijvoorbeeld een handboek) op te stellen waarin, onder andere, beschreven is wat er in het zorgvuldigheidsverslag komt te staan. Dit verslag bevat alle informatie die nodig is om aan de EUDR te voldoen per TRACES-referentienummer. Een gedeelte van deze informatie moet worden ingevoerd in TRACES om een referentienummer te verkrijgen. De informatie die je in TRACES invoert wordt ook wel de zorgvuldigheidsverklaring, Due Diligence Statement of DDS genoemd.

Micro- of kleine primaire marktdeelnemers mogen in plaats van zorgvuldigheidsverslagen een eenmalige **vereenvoudigde aangifte** indienen in TRACES. Daarna wordt aan het bedrijf een – voor alle toekomstige leveringen geldende- **aangifte-identificatienummer** toegekend die in plaats van referentienummers dient.

Als, met verifieerbaar ⁵ bewijs, blijkt dat een product uit een laag-risicoland ⁶ komt én een verwaarloosbaar risico op vermenging met producten van onbekende oorsprong bestaat én een overzichtelijke toeleveringsketen bestaat dan is het niet verplicht om een volledige risicoanalyse en risicomitigatie te doen, zoals beschreven in artikel 10 en 11, zie de EUDR wettekst. Deze vereenvoudiging is niet van toepassing als er informatie bekend is die wijst op overtreding van de EUDR. De verifieerbare informatie wordt het zorgvuldigheidsverslag.

Het verslag kan een map op de PC zijn met alle relevante informatie, inclusief een document door jou aangemaakt, waarin duidelijk wordt waarom alle verzamelde informatie relevant is en wat de verbinding is tussen die documenten. Je moet kunnen uitleggen aan de NVWA waarom je deze informatie verzameld hebt en hoe dat leidt tot een verwaarloosbaar risico op ontbossing (en bosdegradatie) en legaliteit. Het hele verslag bewaar je minstens vijf jaar in je administratie. In bijlage III is een praktische handreiking opgenomen voor het verzamelen van onderstaande informatiepunten.

Een deel van deze informatie wordt vervolgens geüpload in het online EU-systeem TRACES. Als deze informatie is geüpload, genereert het systeem een referentienummer en een verificatiecode. Het referentienummer moet bij de verkoopdocumentatie gevoegd worden. (Over het invoeren in TRACES meer in Hoofdstuk 5).

Hieronder wordt Nederland als oogstland aangehouden als voorbeeld. Voor andere landen met een laag-risicoclassificatie kan het e.e.a. net iets afwijken.

De dikgedrukte informatiepunten worden hieronder verder toegelicht.

De volgende gegevens moeten worden verzameld:

- a) Vrije productbeschrijving, inclusief handelsnaam, houtsoort en volledige wetenschappelijke naam van de houtsoort (dus niet *Quercus spp.* maar *Quercus robur*);
- b) Productkwantiteit, in kilogram;**
- c) Land van productie;
- d) Geolocatie, in GeoJSON en datum of periode van productie;**

⁵ Verifieerbare informatie houdt in dat je moet aangeven waarom je welke informatie verzamelt. En hoe je daarmee voldoet aan de EUDR.

⁶ Nederland, Duitsland, België en de rest van Europa, exclusief Belarus en Rusland, worden op dit moment (anno 2026) gezien als laag-risicogebied. Zie hier de actuele [landenclassificatielijst](#).

- e) Naam, postadres en emailadres van de leverancier;
- f) Naam, postadres en emailadres van de koper;
- g) **Overtuigende en verifieerbare informatie waaruit blijkt dat hout en/of biomassa ontbossingsvrij is;**
- h) **Overtuigende en verifieerbare informatie waaruit blijkt dat hout en/of biomassa is geproduceerd in overeenstemming met de relevante wetgeving van het productieland.**

Verder heb je in TRACES de HS-code nodig.

Productkwantiteit in kilogram:

Hoewel de gangbare aanduiding voor de kwantiteit wellicht kuubs, steres, ton of atroton is, vraagt de EUDR om **kilogrammen**. Een optie om kilogrammen te bepalen, is door met de lege en daarna geladen vrachtwagen over de weegbrug te rijden.

Datum van productie

Hiermee wordt bedoeld de datum/periode van oogst.

Let op: Zorg er dus ook voor dat de **ingevoerde** oogstperiode in TRACES, hoewel mogelijk langer dan een jaar, niet meer dan een jaar betreft.

Bepaald is dat je jaarlijks je zorgvuldigheidssysteem moet controleren en bijwerken. Daardoor kun je ook maximaal tot een jaar meerdere oogsten uit hetzelfde bos opgeven onder één referentienummer.

Geolocatie in GeoJSON

Voor de geolocatie is het van belang om te kijken of het geoogste hout uit een perceel komt dat groter is dan 4 hectare. Komt het hout uit een perceel kleiner dan 4 hectare, dan is een geolocatie punt genoeg. Indien het hout uit een perceel komt dat groter is dan 4 ha, dan moet er door middel van een polygoon (veelhoek*) worden opgegeven waar de stammen vandaan zijn gekomen.

*Een veelhoek bestaat uit minimaal 3 punten; beginpunt - minimaal 2 ander punten - beginpunt, zodat het geregistreerd wordt als een gesloten veelhoek.

Om geolocaties te verkrijgen zou je Google Maps kunnen gebruiken of andere apps die geolocaties aanbieden. Let erop dat je een X en Y coördinaat krijgt, met beiden **6 cijfers** achter de komma. Vul je minder dan 6 cijfers achter de komma in, dan vult TRACES dat automatisch met nullen aan tot 6 cijfers achter de komma. Dit kan potentieel een totaal andere locatie creëren.

Vaak worden coördinaten geschreven als [breedtegraad, lengtegraad] maar het EUDR GeoJSON bestandsformaat vereist deze andersom, dus [lengtegraad, breedtegraad].

De geolocatie wordt in Geo-JSON-formaat in TRACES gezet, andere bestandstypen worden voorlopig NIET toegevoegd aan TRACES.

Overtuigend bewijs dat aantoonst dat het hout of biomassa geen ontbossing heeft veroorzaakt

Ontbossingsvrij betekent dat het bos niet is omgevormd naar landbouwgebied én dat er geen bosdegradatie heeft plaatsgevonden. Bosdegradatie betekent dat er geen oerbos naar aangeplant bos, bosplantage of ander bebost gebied is omgevormd, of dat er natuurlijk regenererend bos is omgevormd naar plantagebos of ander bebost gebied (zie bijlage II voor definities van bovenstaande termen).

Deze ontbossingsvrije eis is ook van toepassing om de omliggende gebieden rondom het oogstgebied. Ontbossing in de nabijheid kan een verhoogd risico op vermenging met producten van onbekende oorsprong met zich meebrengen.

Is het hout of biomassa geoogst uit andere locaties dan bos zoals individuele bomen buiten het bos, laanbeplantingen, landschapselementen, bosjes van minder dan 0.5 ha, of percelen groter dan 0.5 ha

maar met minder dan 10% kroonbedekking? Dan valt het alsnog onder de EUDR hoewel het product niet uit het bos komt. Dan hoeft je 'slechts' aan te tonen dat de oogstlocatie geen bos is, waaruit volgt dat er geen sprake kan zijn van ontbossing. En er moet met additioneel onderbouwd bewijs worden aangetoond dat het hout of biomassa een verwaarloosbaar risico op illegaliteit heeft.

Nederland is geclassificeerd als laag-risicoland. Als bovendien je toeleveringsketen overzichtelijk is én er is een verwaarloosbaar risico op vermenging met producten van onbekende oorsprong, dan is het niet verplicht om daarbovenop de risicoanalyse en risicomitigatie te doen die beschreven staat in de EUDR. Tenzij er informatie is dat er geen verwaarloosbaar risico is. Deze "vereenvoudiging" is alleen van toepassing als genoeg verifieerbaar bewijsmateriaal, met onderbouwing, geanalyseerd is en dat bovenstaande punten onderbouwd.

In het kader van de EUDR is het verstandig een beschrijving van het (bos)gebied te maken en die te categoriseren in oerbos, natuurlijk regenererend bos, aangeplant bos, bosplantage of gebieden buiten bos.

Je moet voorafgaand aan het leveren van je producten (het hout) bewijzen dat er sinds 31 december 2020 (de EUDR 'cutoff date') geen ontbossing of bosdegradatie heeft plaats gevonden.

Om te bewijzen dat er geen sprake is van ontbossing en bosdegradatie, of dat er geoogst is buiten het bos, kun je denken aan de volgende 'bewijsstukken'. Deze lijst dient ter inspiratie, maar welke documenten je opneemt in je zorgvuldigheidsverslag (en systeem) is aan jezelf. Hoeveel bewijs 'voldoende' is, is niet gedefinieerd (en kan per opdracht/oogstgebied verschillen).

Bijvoorbeeld:

- *Kaart van de overheid voor grondgebruik.*
- *Satellietbeelden*
- *Bosbedekkingskaarten*
- *Landgebruikskarten/Perceelkaarten*
- *Onafhankelijke datasets*
- *Veldverificatie*
- *Certificering (zie ook hoofdstuk 7 'Helpt certificering bij de EUDR')*
- *Type opdracht; waar in staat wat moet gebeuren. Bv. dunning met bepaald doel, of eindvelling met intentie tot herplanten volgens beheerplan.*
- *Gegevens van bevoegde autoriteiten*
- *Beheerplan*
- *Tekst van een ontheffing*
- *Bosinventarisatie van de opstand vooraf i.c.m. opdrachtbrief/overeenkomst*

Overtuigend bewijs dat laat zien dat het hout of biomassa is geproduceerd volgens de Nederlandse/EUDR wetgeving

Naar verwachting zal de Europese Commissie tegen december 2026 een digitale opslagplaats maken waar landen zelf kunnen aangeven welke wetgeving relevant is in het kader van de EUDR. Eerste marktdeelnemers kunnen deze 'lijst' gebruiken ter assistentie voor het voldoen aan de informatieverzameling voor de EUDR.

Omdat het systeem een 'zorgvuldigheidsstelsel' betreft, heeft de EU niet gedefinieerd wat overtuigend bewijs is waaruit blijkt dat hout en/of biomassa is geproduceerd in overeenstemming is met de

relevante wetgeving. Er is ook geen checklist van de Europese Unie die precies aangeeft wat voldoende is. Wel dragen we hier voorbeelden aan die voor Nederland aan bewijs kunnen bijdragen.

Voor Nederland kun je bijvoorbeeld denken aan:

- Eigendomsbewijzen van de bosbestanden.
- Kapmeldingen om de legaliteit van de oogst aan te tonen. Of andere documenten die aantoonbaar maken dat de oogst-, productie-, en of exploitatie legaal is.
- Bewijs dat er gewerkt is met de gedragscode soortenbescherming bosbeheer.
- Ingevulde checklists kunnen als bewijs aangedragen worden.
- Ontheffing van provincie of gemeente.
- Eventuele vergunningen, registraties of goedkeuringen.
- Denk aan eventuele benodigde documenten vanuit de Belastingdienst.
- Denk aan documenten die de gebruiksrechten aantonen.
- Zijn er nog relevante documenten in het kader van milieu?
- Contracten met diverse partijen die legaliteit aantonen.
- Certificering: Al deze zaken komen ook binnen certificering terug, daarom hebben gecertificeerde houthandelaren deze bewijsstukken al.

Verdere aandachtspunten:

- Is het gebied Natura 2000 en welke voorwaarden zijn daaraan verbonden?
- Welke provinciale en gemeentelijke regels gelden er?
- Welke eisen stelt het beheerplan?
- Hoe is de wet Natuurbescherming van toepassing op het gebied?

Voor alle andere landen zul je overeenkomstig bovenstaande voorbeelden, documenten moeten kunnen overleggen dat je in overeenstemming met de wetgeving van het betreffende land handelt.

5. INVOEREN IN TRACES

Je hebt **alle** informatie punten (a t/m h) verzameld. Dat is je **zorgvuldigheidsverslag**. Een deel van de verzamelde informatie (a t/m f) voer je als eerste marktdeelnemer (niet MSPO) in in TRACES; dat is jouw **zorgvuldigheidsverklaring** ofwel **due diligence statement (DDS)**.

Om in TRACES te kunnen heb je een EORI nummer nodig. Een EORI nummer is het Economic Operators Registration and Identification nummer. Dat kun je [hier](#) aanvragen/opzoeken.

Het in te voeren deel hangt af van welke rol je hebt in de keten:

- De eerste marktdeelnemer (niet MSPO) voert punten a t/m f (zie H.4) in in TRACES.
- De eerste marktdeelnemer wél MSPO voert een vereenvoudigde aangifte in in TRACES.

Wanneer je in TRACES gaat invoeren, krijg je 48 uur bedenktijd. Na die 48 uur kun je je zorgvuldigheidsverklaring niet meer wijzigen of intrekken. Let er daarom op dat je **alle** informatie vooraf beschikbaar hebt bij invoeren. Deze informatie wordt namelijk een legaal bindende due diligence statement.

Hoewel je 'slechts' punten a t/m f invoert in TRACES, word je geacht álle informatie minstens 5 jaar te bewaren in je administratie en bij controle door de NVWA te laten zien.

Je mag een extern iemand machtigen om de gegevens in TRACES in te voeren, bijvoorbeeld een extern bedrijf, maar je blijft wel zelf aansprakelijk.

Nadat je alle gegevens hebt geüpload, genereert TRACES een referentienummer (14 tekens) en een verificatiecode (8 tekens). Dat referentienummer voeg je toe aan je pakbon en/of factuur⁷. Het referentienummer moet voorafgaand of met de relevante producten worden meegeleverd. Het mag niet ná de producten worden geleverd.

De verificatiecode is te zien als een wachtwoord. Die heb je nodig om de informatie behorend bij het referentienummer te kunnen inzien. Dus hoewel je de informatie uploadt in TRACES, kun je alleen mét verificatiecode al deze informatie zien. Bovendien kun je bij het creëren van een referentienummer aangeven of de geolocatie sowieso afgeschermd moet worden. Door de verificatiecode NIET mee te leveren, houd je zo de ingevoerde gegevens privé.

Voor meer uitleg over TRACES verwijzen we naar de [Gebruikersgids voor het EUDR-informatiesysteem](#).

⁷ Het referentienummer mag ook als bijlage worden toegevoegd aan de pakbon, mits heel duidelijk is welk(e) nummer(s) bij welke partij hout hoort.

6. OVERIGE RELEVANTE ZAKEN

6.1 Concrete aanwijzingen

Een concrete aanwezigheid wordt door de EUDR als volgt gedefinieerd:

“Een voldoende met redenen onderbouwde claim op basis van objectieve en verifieerbare informatie betreffende non-conformiteit met deze verordening, waardoor de tussenkomst van de bevoegde autoriteiten nodig zijn.”

Als een bedrijf duidelijke signalen krijgt die wijzen op overtreding van de EUDR dan moet het bedrijf extra stappen zetten. De signalen kunnen komen van allerlei soorten partijen: bv. NGO's, andere bedrijven, bezorgde burgers.

- Gaat het om hout dat nog niet geleverd is? Dan moet het bedrijf deze signalen opnemen in de risicoanalyse en eventueel maatregelen nemen om het risico te verkleinen.
- Gaat het om hout dat al geleverd is? Dan moet het bedrijf dit melden aan de NVWA. De NVWA laat daarna weten wat er verder moet gebeuren.

Kort gezegd: als er twijfel ontstaat over of het hout wel aan de EUDR-regels voldoet, moet het bedrijf dat serieus nemen en actie ondernemen.

6.2 Meer informatie dan strikt noodzakelijk

Binnen de EUDR is het toegestaan om meer geolocaties en/of referentie nummers/aangifte-identificatienummers mee te leveren dan strikt genomen noodzakelijk is bij een levering. Dit kan alleen onder bepaalde voorwaarden:

- Er vindt geen vermenging plaats tussen producten van bekende en onbekende oorsprong (niet-conforme EUDR producten).
- Het bedrijf aanvaardt de volledige verantwoordelijkheid voor *alle* geleverde referentienummers. Stel; bij één van de nummers is een probleem geconstateerd, dan volgt automatisch dat **ALLE** andere meegeleverde referentienummers ook niet meer betrouwbaar zijn en gecontroleerd moeten worden.
- Hoewel méér dan noodzakelijk is toegestaan, is 'te veel' niet toegestaan, omdat het hierdoor onoverzichtelijk wordt voor de NVWA bij een controle. Wat 'te veel' is, wordt niet door de Europese Commissie gedefinieerd.

Vb 1: Meer geolocaties meegeven:

Het bos is onderverdeeld in meerdere oogstvakken met een roulerend systeem. Jaarlijks wordt er in één oogstvak geoogst. Je kunt de geolocatie van het hele bos opgeven. Je bent echter verantwoordelijk voor het naleven van de EUDR regels voor dat gehele gebied (ontbossingsvrij en legaliteit). Indien mogelijk is een specifiekere locatie beter door een kleiner risico op overtreding in het opgegeven gebied.

Vb 2: Bij de verkoop van een partij hout, kan het zo zijn dat er hout van meer referentienummers of aangifte-identificatienummers bij elkaar gevoegd worden. Bij de verkoop van een gedeelte van een partij hout worden dan alle verzamelde referentie en/of aangifte-identificatienummers doorgegeven. Er is namelijk zekerheid dat minstens één van de referentienummers of aangifte-identificatienummers van toepassing is op die verkochte partij. Welke referentienummer/aangifte-identificatienummer dat precies is, is van ondergeschikt belang binnen dit kader.

6.3 Voorraadbeheer

Idealiter vraagt de EUDR om van elke stam of plank te weten wat de exacte herkomst (lees: geolocatie) is. In de praktijk is het niet zo eenvoudig om aan te geven welk product uit welke inkooppartij hout afkomstig is, omdat het ingekochte hout op een grote stapel, hoop, of andere vorm van opslag terecht komt. Deze 'stapel' wordt door de EUDR aangeduid met "silo". Het silosysteem is een

omgangstelsysteem voor opslagplaatsen die niet regelmatig worden geleegd, maar wel continu worden bijgevoerd.

Bij het gebruik van een silo moet je rekening houden met de volgende punten:

- **De capaciteit van de silo.** Deze moet bekend zijn. Aan de hand van deze capaciteit moeten 200% aan referentienummers/aangifte-identificatienummers worden verzameld.
- **Schuivend venster van referentienummers.** Er wordt bij elke levering 200% aan referentienummers/aangifte-identificatienummers meegegeven bij een levering. Zodra er nieuwe referentienummers bovenop de 200% worden toegevoegd, mogen de oudste referentienummers worden verwijderd, in hetzelfde aantal nieuwe referentienummers. Op deze manier ontstaat een schuivend venster van een vast aantal, maar constant veranderende referentienummer/aangifte-identificatienummers.
- **Bewaarplicht.** Ook hier geldt dat je alle referentienummers/aangifte-identificatienummers minimaal vijf jaar bewaart. Ook als deze niet worden meegeleverd aan klanten.

In de [veelgestelde vragen over de EUDR](#) (opgesteld door de EU) wordt het beschreven.

Voorbeeld:

Bedrijf A is een zagerij en koopt rondhout in. Op het terrein van de zagerij is een opslagplaats voor rondhout, waar 10m³ rondhout opgeslagen kan worden. 200% = 20m³. In dit voorbeeld stellen we dat voor elke kuub, 1 referentienummer aanwezig is.

Bedrijf A geeft voor bij verkoop van zijn producten voor 20m³ aan (=20) referentienummers mee bij elke levering.

Wanneer Bedrijf A kuub 21 geleverd krijgt, en vervolgens uit deze voorraad producten verkoopt, blijft het bedrijf 20 referentienummers meeleveren. Maar nu referentienummer 2-21. Het oudste, referentienummer 1, van kuub 1, wordt verwijderd.

Vervolgens komt kuub 22 op de werf en wordt gebruikt voor verkoop. Nu worden de referentienummers 3-22 meegeleverd. En vervalt het referentienummer van kuub 2. Enzovoorts.

Op deze manier zijn er altijd 20 referentienummers beschikbaar om aan de klant te verstrekken, terwijl het systeem automatisch doorloopt.

FIFO of gelijkwaardige systemen

Idealiter werkt het silosysteem volgens een FIFO-systeem (First In, First Out). Je mag echter ook gelijkwaardige systemen gebruiken, mits je kunt aantonen dat er geen vermenging plaatsvindt met non-conforme producten of producten van onbekende oorsprong.

7. HELPT CERTIFICERING BIJ DE EUDR?

Certificering ontslaat de marktpartij niet van de wettelijke verplichtingen; het is géén 'green lane'. Wel kan het inkopen van gecertificeerd hout voordelen bieden ten aanzien van de EUDR:

- Certificeringssystemen zoals PEFC en FSC hebben een extra, vrijwillige module voor de EUDR ontwikkeld, die kan ondersteunen bij de bewijsvoering dat een bepaalde partij hout ontbossingsvrij en legaal is.
- Vanuit de certificeringssystemen moet je bepaalde informatie verzamelen. Diezelfde informatie kan nuttig zijn voor de EUDR.
- Gecertificeerde bedrijven worden gecontroleerd door onafhankelijke derde-partijen. Een controle door een onafhankelijke derde-partij wordt binnen de EUDR gezien als extra bewijsmateriaal.

8. HANDIGE LINKS

Vanuit de AVIH is er getracht om de belangrijkste regels zo simpel mogelijk weer te geven. Uiteraard kunnen wij ons voorstellen dat je nog bedrijfsspecifieke vragen hebt. Daarom hier een aantal handige links waar je meer kunt lezen over de EUDR:

De gehele [EUDR met versoepelingen](#)

Een [artikel over de EUDR vanuit de Europese Commissie](#).

[FAQ V5](#), de laatste versie vanuit de EC.

En het [Guidance Document voor de EUDR](#).

BIJLAGEN

BIJLAGE I - Wat is de EUDR?

De EUDR is de opvolger van de EUTR (EU Timber Regulation: 995/2010): de EUTR bleek niet effectief genoeg om de door de Europese Unie veroorzaakte ontbossing op te lossen. De EUDR verschilt op drie belangrijke punten van de EUTR: het geldt voor meer grondstoffen dan alleen hout, is van toepassing op de hele keten in plaats van alleen op importeurs, en stelt aanzienlijk strengere eisen voor eerste marktdeelnemers. Dat de EUDR over meer producten dan hout gaat is logisch want >80% van de wereldwijde ontbossing wordt veroorzaakt door omvorming van bossen naar landbouwgebieden. Daarom geldt deze nieuwe wet ook voor grondstoffen en de meeste afgeleide producten op basis van runderen, cacao, koffie, oliepalm, rubber en soja. Door de EUDR in te voeren wil de EU voorkomen dat er gehandeld wordt in producten die ontbossing en/of bosdegradatie veroorzaken.

De wet luidt als volgt:

Relevante grondstoffen en relevante producten mogen niet in de handel worden gebracht, op de markt worden aangeboden of worden geëxporteerd, tenzij aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- zij zijn ontbossingsvrij;
- zij zijn geproduceerd overeenkomstig de relevante wetgeving van het land van productie, en
- zij gaan vergezeld van een zorgvuldigheidsverklaring of vereenvoudigde aangifte.

In Nederland valt deze wet onder het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur (LVVN). De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, (NVWA) controleert of partijen in de keten voldoen aan de EUDR.

BIJLAGE II – Relevante definities

Aangeplant bos: bos dat voornamelijk bestaat uit bomen die zijn ontstaan door aanplant en/of doelbewuste bezaaiing, op voorwaarde dat de aangeplante of gezaaide bomen bij volgroeidheid naar verwachting meer dan 50 % van de houtvoorraad zullen uitmaken. Het omvat hakhout van bomen die oorspronkelijk zijn aangeplant of gezaaid;

Andere beboste grond: niet als “bos” aangemerkte grond groter dan 0,5 hectare met bomen met een hoogte van meer dan vijf meter en een kroonbedekking van 5 tot 10 %, of bomen die die drempels op de groeiplaats kunnen bereiken, of met een gecombineerde bedekking van ondergroei, struiken en bomen van meer dan 10 %, met uitzondering van grond die hoofdzakelijk voor agrarisch of stedelijk grondgebruik dient.

Bosplantage: aangeplant bos dat intensief wordt beheerd en bij aanplant en volgroeidheid voldoet aan alle volgende criteria: één of twee boomsoorten, gelijke leeftijdsklasse en regelmatige boomafstand; hieronder vallen plantages met een korte omlooptijd voor hout, vezels en energie, met uitzondering van bossen die zijn aangeplant voor bescherming of het herstel van ecosystemen, en van bossen die zijn ontstaan door middel van aanplant of bezaaiing en bij volgroeidheid lijken of zullen lijken op natuurlijke herstellende bossen;

Natuurlijk regenererend bos: bos dat voornamelijk bestaat uit bomen die door natuurlijke regeneratie zijn ontstaan; het omvat een of meer van wat volgt:

- a) bos waarvoor het niet mogelijk is te bepalen of het aangeplant dan wel natuurlijk geregenereerd is;
- b) bos met zowel natuurlijk geregenereerde inheemse boomsoorten als bomen die ontstaan zijn door aanplant of bezaaiing, en waarvan de natuurlijk geregenereerde bomen naar verwachting het grootste deel van de houtvoorraad bij volgroeidheid zullen uitmaken;
- c) hakhout van bomen die door natuurlijke regeneratie zijn ontstaan;
- d) natuurlijk geregenereerde bomen van geïntroduceerde soorten;

Oerbos: natuurlijk geregenereerd bos van inheemse boomsoorten, waar geen duidelijk zichtbare indicatie van menselijke activiteiten is en waar de ecologische processen niet significant verstoord zijn.

TRACES: Het online beheersysteem van de Europese Commissie, die ook voor de EUDR van toepassing is.

Zorgvuldigheids-Systeem, Verslag en Verklaring: Een bedrijf is, onder de EUDR, verplicht een zorgvuldigheidssysteem (bijvoorbeeld een handboek) op te stellen waarin, onder andere, beschreven is wat er in het zorgvuldigheidsverslag komt te staan. Dit verslag bevat alle informatie die nodig is om aan de EUDR te voldoen per TRACES-referentienummer. Een gedeelte van deze informatie moet worden ingevoerd in TRACES om een referentienummer te verkrijgen. De informatie die je in TRACES invoert wordt ook wel de zorgvuldigheidsverklaring, Due Diligence Statement of DDS genoemd.

Voorbeelden van ontbossing:

Wat níet mag binnen de EUDR:

- Omvorming naar landbouwgebieden zoals bijvoorbeeld grasland of akkers.

Wat wél mag binnen de EUDR:

- Omvorming naar heide of andere natuurgebieden
- Aanleggen van wegen
- Omvorming naar bebouwing

Voorbeelden van bosdegradatie:

Wat níét mag binnen de EUDR:

- Douglasbos van minimaal 0,5 ha wat natuurlijk is verjongd oogsten en daar een populierenplantage van maken.

BIJLAGE III – Praktische handreiking voor het zorgvuldigheidsverslag van een Eerste Marktdeelnemer (niet MSP0)

1. Eigen Bedrijfsinformatie:

Officiële naam van het bedrijf: _____

Volledig adres:

Straat: _____

Nummer: _____

Postcode: _____

Stad: _____

Land: _____

Contactgegevens:

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Website: _____

Naam van de contactpersoon: _____

EORI-number (Economic Operators Registration and Identification):

2. Productinformatie:

Beschrijving van het houtproduct: _____

HS-code(s): _____

Hoeveelheid en volume:

Aantal stuks: _____

Volume (m³): _____

Gewicht (kg): _____

3. Oorsprong van het hout:

Land van oorsprong: _____

Bosperceel of concessie:

Naam: _____

Locatie: _____

Geolocatie, in geo-JSON: _____

1. Documenten om aan te tonen dat je ontbossingsvrij hout in handen hebt:

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. (evt. nog meer)

2. Documenten om aan te tonen dat je legaal hout in handen hebt:

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. (evt. nog meer)

Bedrijfsinformatie van leverancier:

Officiële naam van het bedrijf: _____

Volledig adres:

Straat: _____

Nummer: _____

Postcode: _____

Stad: _____

Land: _____

Contactgegevens:

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Website: _____

Naam van de contactpersoon: _____

Bedrijfsinformatie van de koper:

Officiële naam van het bedrijf: _____

Volledig adres:

Straat: _____

Nummer: _____

Postcode: _____

Stad: _____

Land: _____

Contactgegevens:

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Website: _____

Naam van de contactpersoon: _____

Door deze zorgvuldigheidsverklaring bevestigt [houthandelaar] dat zorgvuldigheid in overeenkomst met Verordening (EU) 2023/1115 is betracht en dat geen of slechts een verwaarloosbaar risico is vastgesteld dat de relevante producten niet overeenkomstig zijn met artikel 3, onder a) of b), van die verordening.

Ondertekend voor en namens [naam bedrijf]:

Datum:

Naam en functie:

Handtekening:

Volgende stappen:

- ☐ Due diligence systeem-verslag uploaden in TRACES
- ☐ Referentienummer bewaren en toevoegen aan factuur/pakbon